

[Duborg.]

kan Samfundets almindelige Økonomi taale en Tilstand som den nuværende og en Fortsættelse deraf? Vi maa nemlig erindre, at det er ikke blot et Spørgsmaal om Eksistensmulighed for det store Antal Mennesker, der direkte og indirekte er knyttet til og afhængig af Landbruget, men det er gennem den danske Landbrugseksport, at Industrien faar Mulighed for de store Tilførsler af Raastoffer, det er ogsaa derigennem, at hele Befolkningens Levestandard baade i By og paa Land kan opretholdes; den Mangfoldighed af Fornødenheder, som regnes med til den danske Levestandard, kan jo slet ikke fremskaffes, hvis ikke den store Landbrugseksport kan opretholdes. Ogsaa af den Grund har de Betragtninger Gyldighed, som jeg fremsatte med Hensyn til de særlige Tilfælde, hvor det meget vel kan være en almindelig Statsopgave at yde Hjælp til en Eksport, fordi det er i fælles Interesse, at denne Eksport opretholdes.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har Ordet for en kort Bemærkning.

Hartvig Frisch: Jeg skal ikke opholde mig ved de Bemærkninger, det ærede Medlem fremsatte angaaende Docent Jørgen Pedersens Beregninger; det ærede Medlem sagde ikke noget som helst nyt, og hans Udtalelser gjorde ikke disse Beregninger mere begrundede. Derimod forbavsede det mig lidt, at det ærede Medlem, som i sin første Finanslovtale havde vist, synes jeg, nogen Forstaaelse af de Problemer, det her drejer sig om, nu tillod sig den ganske polemiske og tomme Bemærkning, at Regeringen under Krisen blot havde beskyttet Industrien og ladet Landbruget sejle sin egen Sø. Hvis man virkelig vil søge til Bunds i Problemerne, synes jeg, man maa erkende, at dels ved Kronefaldet ved Kanslergade-Forliget, som det ærede Medlem jo selv har været med til at slutte, dels ved prishævende Foranstaltninger for Kød, Flæsk og Korn, dels ved Importforbud for Landbrugsprodukter, dels ved Akkord- og Moratoriellove, dels ved Handelsaftaler med andre Lande indeholdende udtrykkelig Forpligtelse til at købe Varer, der ellers kunde købes billigere andetsteds, har vi skabt et Resultat, hvorved Forrentningsprocenten i Landbruget, der paa et vist Tidspunkt var negativ, nu er hævet til over 4. Over for dette, maa det ærede Medlem undskylde, kan man ikke i en alvorlig Debåt

komme med saadanne løse Paastande, som det ærede Medlem gjorde.

Og jeg vil føje til angaaende det Billede, man ønsker at give med Hensyn til Milliardformuetabet i Landbruget, at jeg har jo gjort opmærksom paa en af de væsentlige Omstændigheder, nemlig Vurderingssummernes Fald; som Krisen selvfølgelig har medført, men det, man ønsker fra anden Side, er at fremstille det som en Kapitalopspisning. Det er derfor i denne Sammenhæng af Interesse at se paa, hvordan Tallene stiller sig for Sparekasserne i de samme Aar, det vil altsaa sige Opsparingstallene. Det er nemlig ganske klart, at fandt der en saadan Opspisning Sted, maatte det til en vis Grad vise sig paa et Omraade som Sparekasserne, der jo i ganske særlig Grad har Tilknytning til Landbruget. Det viser sig nu, at Sparekasseindlaanene i 1929 var 2 037 Mill. Kr., i 1932 var de 2 116 Mill. Kr., og i 1934 var de 2 162 Mill. Kr. Jeg tror, at man over for disse Sparekassetal maa indrømme, at Betragtningen med Hensyn til Opspisningen maa modificeres i høj Grad,

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Duborg har Ordet for en kort Bemærkning.

Duborg: Til det ærede Medlem Hr. Hartvig Frischs sidste Bemærkninger skal jeg sige, at de jo kun viser, og kun kan vise, hvor stor den samlede Kapital i Sparekasserne er; de viser ikke noget om, hvem der er i Besiddelse af denne Kapital. Det fremgaar derimod af Skatteopgørelsen. Og Skatteopgørelsen viser, at denne Kapital er blevet overflyttet fra Landbruget til andre Personer, eftersom Landbrugets Formue er gaaet ned med 1,7 Milliarder og kun de 700 Millioner deraf kan paa nogen Maade henføres til Værdiforringelsen. Følgelig er der sket et betydeligt Formuetab, der er ingen anden Forklaring mulig.

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch bebrejdede mig saa, at jeg ganske ukendte Regeringens Indsats. Ja, det er jo en Skønssag, men jeg vil dog gøre det ærede Medlem opmærksom paa, hvad han i øvrigt ved lige saa godt som jeg, at ved alle de Forhandlinger, vi har haft her i Salen om prisregulerende Foranstaltninger, som er blevet henvist til Rigsdagen af Regeringen og Landbrugsministeren, er man jo netop stadig gaaet ud fra det Grundlag, at Landbruget ikke kunde vente sig Priser, der laa over 1914-Niveauet. At Flæsk ligger højere, skyldes jo aldeles ikke Rege-